

ЩОДО ТЕРМІНІВ ЗАХИСТУ РНД-ДИСЕРТАЦІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Дрозд Олексій Юрійович

*доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
професор кафедри поліцейського права,
Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, Україна*

Повномасштабне вторгнення держави-агресора до нашої країни та пов'язані з ним військові дії, які охопили значну частину нашої території та становлять загрозу життю і здоров'ю населення, унеможливили здійснення освітньої діяльності в багатьох закладах вищої освіти та наукових установах. Зокрема, зроблено неможливим або суттєво ускладнено проведення атестації здобувачів ступеня доктора філософії, тобто встановлення разовою спеціалізованою вченою радою у результаті успішного виконання здобувачем ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми та публічного захисту ним дисертації відповідності результатів його наукової роботи вимогам освітньо-наукової програми, та дотримання її строків.

У зв'язку з введенням на території України воєнного стану, 21 березня 2022 року Кабінет Міністрів України ухвалив зміни до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії. Зміни до Порядку обумовлені необхідністю унормування процедури атестації здобувачів ступеня доктора філософії в умовах воєнного стану.

Тож із урахуванням умов воєнного часу, з метою захисту прав і законних інтересів здобувачів ступеня доктора філософії, надання можливості відновлення освітньо-наукової інфраструктури після перемоги України над російсько-фашистськими загарбниками, в урядовій постанові № 341 [1] встановлюється, що період дії воєнного стану, а також наступні три місяці після його припинення або скасування, не враховуються під час обчислення строків, визначених Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії.

Так, наразі після завершення навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою та набуття теоретичних знань, умінь, навичок та компетентностей, визначених стандартом вищої освіти третього

(освітньо-наукового) рівня за відповідною спеціальністю здобувач звертається до структурного підрозділу закладу, що реалізує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює підготовку здобувача, з письмовою заявою щодо отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація в друкованому та електронному вигляді, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, академічна довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

Із метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні структурного підрозділу закладу, що реалізує відповідну освітньо-наукову програму та/або здійснює підготовку здобувача. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується голоуючим на засіданні структурного підрозділу закладу.

Здобувач за наявності поважних причин (за станом здоров'я, сімейними обставинами тощо) за письмовою заявою має право на отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та проведення захисту дисертації в разовій раді протягом двох років після відрахування з аспірантури.

За умови отримання позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач має право звернутися до вченої ради закладу, в якому він виконав освітньо-наукову програму, з письмовою заявою про утворення разової ради для захисту дисертації [2].

Отже, у законодавстві зроблено акцент на обмеженні термінів захисту. На сьогодні це чотири роки в аспірантурі, два додаткові роки резерву за сімейний станом чи за станом здоров'я, плюс додатково термін дії воєнного стану й три місяці після його скасування.

Література:

1. Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 р. № 341 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341-2022-%D0%BF#n5>

2. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 № 44: станом на 22 березня 2022 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>